

การศึกษาประโยค ๓ ชนิดในภาษาไทยกับเจตนาของผู้พูด
 ในนวนิยาย "โซ่สังคม" ของทมยันตี

นางสาว ชีรนุช โชคสุวนิช

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาภาษาไทย

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๓๓

ISBN 974-577-141-4

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

016766

I 10907849

A STUDY OF THREE CLASSES OF SENTENCES IN THAI AND
THE SPEAKERS' INTENTIONS IN "SO SANGKHOM"
BY THAMAYANTEE

MISS TEERANOOT CHAUKSUVANIT

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts

Department of Thai

Graduate School

Chulalongkorn University

1990

ISBN 974-577-141-4

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ธีรบุษ โชนสุวณิช : การศึกษาประโยค 3 ชนิดในภาษาไทย กับเจตนาของผู้พูดในนวนิยาย "โซ่สังคัม" ของทมยันตี (A STUDY OF THREE CLASSES OF SENTENCES IN THAI AND THE SPEAKERS' INTENTIONS IN "SO SANGKHOM" BY THAMAYANTEE) อ. ที่ปรึกษา : รศ.ดร.นววรรณ พันธุเมธา, 147 หน้า ISBN 974-577-141-4

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเจตนาของผู้พูดในประโยค 3 ชนิดในภาษาไทย คือ ประโยคคำถาม ประโยคคำสั่ง และประโยคบอกเล่าโดยใช้ข้อมูลจากนวนิยาย "โซ่สังคัม" ของทมยันตีว่า ประโยค 3 ชนิดนี้สามารถแสดงเจตนาอะไรได้บ้างและ แต่ละเจตนาใช้เกณฑ์อะไรในการพิจารณา

ผลการวิจัยพบว่า ประโยคทั้ง 3 ชนิดในภาษาไทยจากนวนิยายเรื่องโซ่สังคัม แสดงเจตนาของผู้พูดได้ 26 เจตนา คือ ประโยคคำถามแสดง 19 เจตนา ประโยคคำสั่งแสดง 8 เจตนา ประโยคบอกเล่าแสดง 6 เจตนา เจตนาที่ใช้ประโยคต่างชนิดกันแสดงได้ คือ เจตนาถามให้ตอบซึ่งใช้ทั้งรูปประโยคคำถามและบอกเล่า เจตนาแจ้งให้ทราบซึ่งใช้ทั้งรูปประโยคคำถามและบอกเล่า เจตนาชักชวนซึ่งใช้ทั้งรูปประโยคคำถามและคำสั่ง เจตนาขอร้องซึ่งใช้ทั้งรูปประโยคคำถามและคำสั่ง เจตนาเสนอแนะซึ่งใช้ทั้งรูปประโยคคำถามและคำสั่ง เจตนาบอกให้ทำซึ่งใช้ทั้งรูปประโยคคำสั่งและบอกเล่า และเจตนาเตือนซึ่งใช้ทั้งรูปประโยคคำสั่งและบอกเล่า เจตนาต่าง ๆ เหล่านี้พิจารณาจากเกณฑ์กำหนดทางรูปลักษณะของภาษาและเกณฑ์กำหนดทางความหมาย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ภาษาไทย
สาขาวิชา ภาษาไทย
ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อผู้พิมพ์ ธีรบุษ โชนสุวณิช
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา นววรรณ พันธุเมธา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมเพียงแผ่นเดียว

TEERANOOT CHAUKSUVANIT : A STUDY OF THREE CLASSES OF SENTENCES
IN THAI AND THE SPEAKERS' INTENTIONS IN "SO SANGKHOM" BY
THAMAYANTEE. THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF. NAVAVAN BANDHUMEDHA,
Ph.D. 147 PP. ISBN 974-577-141-4

The purpose of this study is to investigate the speakers' intentions in three classes of sentences in Thai : question sentences, imperative sentences, and affirmative sentences by using the data found in the novel of "So Sangkhom" by Thamayantee, and to investigate the criteria used to determine each intention.

The result of the study shows that there are twenty-six speakers' intentions in three classes of sentences in Thai occurring in "So Sangkhom". That is, nineteen intentions can be found in question sentences ; eight intentions can be found in imperative sentences, and six intentions can be found in affirmative sentences. The intentions which can be shown in different classes of sentences are the intentions of asking for answers, the intentions of informing, the intentions of persuading, the intentions of requesting, the intentions of suggesting, the intentions of ordering and the intentions of warning. The intentions of asking for answers and informing can occur in question and affirmative sentences, the intention of persuading, requesting and suggesting in question and imperative sentences, the intentions of ordering and warning in imperative and affirmative sentences. The intentions studied are determined by using syntactic and semantic criteria.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ภาษาไทย
สาขาวิชา ภาษาไทย
ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อนิสิต *ธีระนอท์ ชาญสุวรรณ*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *นาวาวัน บันดุมเมธา*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความอนุเคราะห์ของรองศาสตราจารย์ ดร. นววรรณ พันธุเมธา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งกรุณาให้ความรู้ และคำแนะนำอันเป็นประโยชน์ยิ่งแก่ผู้วิจัยด้วยความเอาใจใส่อย่างดีเสมอมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง และจะระลึกถึงพระคุณนี้ตลอดไป

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร. กาญจนา นาคสกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อรพิมพ์ พงศ์ประยูร และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดุษฎีพร ชานีโรศานต์ ซึ่งได้กรุณาให้คำแนะนำตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และขอขอบพระคุณคณะอาจารย์ภาควิชาภาษาไทยทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้แก่ผู้วิจัย

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณนางสาวมุกดา มุ่งหมาย อาจารย์ใหญ่โรงเรียน เซนต์โยเซฟคอนเวนต์ที่อนุญาต และให้เวลาแก่ผู้วิจัยมาศึกษาต่อระดับปริญญา มหาบัณฑิตจนสำเร็จ

ขอกราบระลึกถึงพระคุณของคุณพ่อคุณแม่ผู้เป็นบุพการี และให้ความ เลือ้อาหารเสมอมา

นอกจากนี้ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอขอบคุณบุคคลต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

เจ้าหน้าที่ห้องสมุดคณะอักษรศาสตร์ และเจ้าหน้าที่สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่านที่กรุณาอำนวยความสะดวกในการใช้หนังสือ วารสาร วิทยานิพนธ์ และสิ่งพิมพ์อื่น ๆ อย่างดีเสมอมา

คุณฐิติกร โชคสุวนิช คุณวัฒนา โชคสุวนิช คุณสุกานดา ภิสัชเพ็ญ และ คุณกาญจน์ สวยสมพล ผู้จัดพิมพ์วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้เป็นรูปเล่มที่สมบูรณ์อย่างดี สุดท้ายนี้ขอระลึกถึงความมีน้ำใจของ พี่ๆ น้องๆ และ เพื่อนๆ ทุกคน ที่คอยช่วยเหลือและเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา

ธีรบุช โชคสุวนิช

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ณ
สารบัญ	ญ
สารบัญตาราง	ณ
บทที่	
๑. บทนำ	๑
๒. การแบ่งชนิดของประโยคตามเจตนา	๗
๓. ประโยคคำถามกับการแสดงเจตนาของผู้พูด	๒๗
คำจำกัดความของประโยคคำถาม	๒๗
เกณฑ์กำหนดของประโยคคำถาม	๒๗
ชนิดของประโยคคำถาม	๓๑
๑. ประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ	๓๑
๑.๑ ประโยคที่คาดคะเนคำตอบ	๓๓
๑.๑.๑ ประโยคคำถาม "หรือ"	๓๓
๑.๑.๒ ประโยคคำถาม "ใช่ไหม"	๔๒
๑.๑.๓ ประโยคคำถาม "ไม่ใช่หรือ"	๔๕
๑.๒ ประโยคที่ไม่คาดคะเนคำตอบ	๔๗
๑.๒.๑ ประโยคคำถาม "ไหม"	๔๗
๑.๒.๒ ประโยคคำถาม "หรือเปล่า" ...	๕๗
๑.๒.๓ ประโยคคำถาม "หรือยัง"	๖๐
๒. ประโยคคำถามแบบให้ตอบเพื่อความ	๖๕
๒.๑ ประโยคคำถาม "ใคร"	๖๗

	หน้า
๒.๒ ประโยคคำถาม "อะไร"	๗๑
๒.๓ ประโยคคำถาม "ไหน"	๘๐
๒.๔ ประโยคคำถาม "เมื่อไร"	๘๗
๒.๕ ประโยคคำถาม "ทำไม"	๘๘
๒.๖ ประโยคคำถาม "อย่างไร"	๙๗
๒.๗ ประโยคคำถาม "เท่าไร"	๑๐๑
๒.๘ ประโยคคำถาม "กี่"	๑๐๓
๓. ประโยคคำถามแบบให้เลือกเอา	๑๐๗
๔. ประโยคคำสั่งกับการแสดงเจตนาของผู้พูด	๑๑๐
คำจำกัดความของประโยคคำสั่ง	๑๑๐
เกณฑ์กำหนดของประโยคคำสั่ง	๑๑๐
การแสดงเจตนาของประโยคคำสั่ง	๑๑๑
๕. ประโยคบอกเล่ากับการแสดงเจตนาของผู้พูด	๑๒๔
คำจำกัดความของประโยคบอกเล่า	๑๒๔
เกณฑ์กำหนดของประโยคบอกเล่า	๑๒๔
การแสดงเจตนาของประโยคบอกเล่า	๑๒๕
๖. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	๑๓๗
สรุปผลการวิจัย	๑๓๗
อภิปรายผล	๑๔๑
ข้อเสนอแนะ	๑๔๑
เอกสารอ้างอิง	๑๔๒
ประวัติผู้เขียน	๑๔๗

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
๑ แสดงลักษณะของประโยคคำถามชนิดต่างๆ	๓๐
๒ แสดงลักษณะของประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธที่แสดงเจตนา ถามให้ตอบ	๖๓
๓ แสดงเจตนาของประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ	๖๔
๔ แสดงลักษณะของประโยคคำถามแบบให้ตอบเพื่อความที่แสดงเจตนา ถามให้ตอบ	๑๐๕
๕ แสดงเจตนาของประโยคคำถามแบบให้ตอบเพื่อความ	๑๐๖
๖ แสดงเจตนาของประโยคทั้ง ๓ ชนิดในภาษาไทย	๑๓๕

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย